

UCHWAŁA NR 6/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 12 stycznia 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Solidarna Polska
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 4 i ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Solidarna Polska o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r., **z powodu** nieudzielenia wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej.

Uzasadnienie

Partia polityczna Solidarna Polska (EwP 319) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076), jednak niezgodnie ze stanem faktycznym. Partia w pozycjach 7-9 sprawozdania wykazała dane Pełnomocnika Finansowego, mimo że nie posiadała Funduszu Wyborczego w badanym okresie sprawozdawczym.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie złożonego sprawozdania Partii, a także mając na uwadze pytania, jakie skierowała do partii politycznej Solidarna Polska, których Partia nie odebrała, mimo że były one wysyłane dwukrotnie oraz awizowane, stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym partia polityczna Solidarna Polska wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody w łącznej wysokości 5030,00 zł, na które składały się:

- składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę: 1710,00 zł,
- darowizny (pieniężne): 3320,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała bieżący rachunek bankowy o nr 24 1020 1156 0000 7302 0122 9400, prowadzony w PKO Bank Polski S.A., co wynika z doręczonych niekompletnych wyciągów bankowych. Partia nie dołączyła jednak do sprawozdania umowy otwarcia tego rachunku.

Partia wykazała, że w 2024 r. nie pozyskała innych środków pieniężnych, jak również nie były przekazane na jej rzecz wartości niepieniężne. W pozostałych pozycjach sprawozdania wykazano „0,00”.

W związku z nedoręczeniem przez Partię wszystkich dokumentów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, niezbędnych do zbadania jej sprawozdania oraz powstałymi w związku z tym wątpliwościami, Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Partii z szeregiem pytań oraz z wezwaniem do doręczenia brakujących dokumentów.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że zachowując najwyższe standardy szczegółowej analizy podjęła działania w celu umożliwienia Partii wyjaśnienia wszelkich wątpliwości związanych z jej finansowaniem w 2024 r.

oraz wskazania dokumentów potwierdzających zgodność jej finansowania z przepisami ustawy o partiach politycznych, a zatem zapewnienia Partii możliwości potwierdzenia tego, że w 2024 r. pozyskiwała środki wyłącznie od osób fizycznych mających stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Partia nie udzieliła jednak żadnych odpowiedzi i nie przesłała żadnych dokumentów. Oznacza to, że uzasadnione jest domniemanie, iż w okresie sprawozdawczym pozyskiwała swój majątek od osób niespełniających kryteriów określonych w art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Uzasadnione i racjonalne jest w tym przypadku domniemanie, że Partia Solidarna Polska nie udzieliła wyczerpujących odpowiedzi i nie dołączyła odpowiednich dokumentów, albowiem z dokumentacji finansowej Partii jednoznacznie wynikało, że w 2024 r. naruszyła przepisy ustawy o partiach politycznych w zakresie uzasadniającym odrzucenie jej sprawozdania finansowego za ten okres sprawozdawczy.

Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli Partia nie uzyskała żadnych środków z niedozwolonych źródeł, to nic nie stało na przeszkodzie złożeniu stosownych wyjaśnień i dowodów w sprawie wykazujących i potwierdzających legalność jej finansowania. Partia nie udzieliła takich odpowiedzi na zadane jej pytania, jak i nie przedstawiła niezbędnych dowodów w tych sprawach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 2008 r., III SW 7/08). Co więcej, Sąd Najwyższy wskazał, że nie tylko nieudzielenie w ogóle wyjaśnień na pytania kierowane do partii przez Państwową Komisję Wyborczą, ale także ich udzielenie, ale w sposób niepozwalający na stwierdzenie, że jej gospodarka finansowa prowadzona była zgodnie z prawem, uprawnia przyjęcie domniemania, że partia to prawo naruszyła, szczególnie jeśli wskazują na to inne dokumenty załączone do sprawozdania. W kolejnym postanowieniu Sąd Najwyższy stwierdził wręcz, że brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez komitet wyborczy (analogicznie – przez partię polityczną) rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń prawa skutkujących odrzuceniem sprawozdania finansowego (por. postanowienie z 14 października 2008 r., III SW 10/08).

Przyjęcie przez Partię środków finansowych pochodzących od osób niemających stałego miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanowi

naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. W przypadku Partii Solidarna Polska naruszenia te stanowią przesłankę do odrzucenia jej sprawozdania finansowego na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 w związku z art. 38a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o partiach politycznych, ponieważ łączna wartość środków przyjętych przez Partię z naruszeniem wskazanego art. 25 ust. 1 tego aktu prawnego przekroczyła 1% ogólnej kwoty jej przychodów. Wynosiła ona 100% przychodów Partii w 2024 r. Przepis ten odrzucenie sprawozdania uzależnia wyłącznie od stosunku środków pozyskanych niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej. Po przekroczeniu progu 1% ma on charakter kategoriyczny i nie pozostawia Państwowej Komisji Wyborczej swobody decyzji w tej kwestii, np. uwzględniania tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów. Także, jak stwierdził Sąd Najwyższy, skoro zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, partia może pozyskiwać środki finansowe jedynie od osób fizycznych, ich przyjęcie od podmiotu innego niż osoba fizyczna narusza powołany przepis, co według art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych stanowi podstawę do odrzucenia sprawozdania (postanowienia Sądu Najwyższego z 17września 2004 r., III SW 39/04 i III SW 44/04).

Państwowa Komisja Wyborcza, stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, działa wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Przepisy prawa określające zadania i obowiązki Państwowej Komisji Wyborczej nie tylko stanowią kompetencję do działania, lecz są także źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne jej działania. Celem zasady legalizmu jest przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz możliwość kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem. Podejmowanie przez organy działania bez podstawy prawnej i poza granicami prawa albo z naruszeniem tych granic są zawsze nielegalne i mogą rodzić odpowiedzialność m.in. karną osób te działania podejmujących, a także odpowiedzialność odszkodowawczą państwa [por. M. Florczak-Wątor, w: P. Tuleja (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2021, LEX/el, kom. do art. 7]. Warto zaznaczyć, że rozwiązanie to zabezpiecza partie polityczne przed ewentualnym stronnictwem, dowolnym działaniem Państwowej Komisji Wyborczej

wobec nich, a Organ ten przed ewentualnymi oskarżeniami o takie działanie. Podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą innych działań i decyzji niż wynikające stricte z przepisów ustawy o partiach politycznych stanowiłoby działanie niezgodne ze wskazaną wyżej zasadą legalizmu.

Trzeba także wyraźnie zaznaczyć, że obowiązek prawny wykazania, poprzez przedstawienie rzetelnej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów i wyjaśnień potwierdzających, że wszystkie środki finansowe pozyskane zostały przez partię w sposób zgodny z obowiązującym prawem, spoczywa na partii politycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2005 r., III SW 3/05). Obowiązku tego partia polityczna Solidarna Polska nie wypełniła. Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo-księgowa, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania partii politycznych, będącej elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową prowadzoną przez partie każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 czerwca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, wynika zatem zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020].

Partia polityczna Solidarna Polska nie posiadała w 2024 r Funduszu Wyborczego i nie uczestniczyła w przeprowadzonych w tym roku wyborach.

Poza tym partia polityczna Solidarna Polska w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji

Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia widnieje wprawdzie na liście podmiotów zarejestrowanych na <https://www.gov.pl/web/bip>, ale jej strona jest nieaktywna. To uchybienie, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowi jednak przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

Mając na uwadze analizę sprawozdania Partii za 2024 r. oraz nieudzielenie przez Partię odpowiedzi na pytania skierowane do niej przez Państwową Komisję Wyborczą, które to odpowiedzi miałyby fundamentalne znaczenie dla oceny legalności źródeł pochodzenia przyjętych przez nią środków finansowych, Państwowa Komisja Wyborcza, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Solidarna Polska przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak